

РЕШЕНИЕ

№ 697

гр. София, 07.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Йоана М. Генжова
Виктория Мингова

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски като разгледа докладваното от Стела Кацарова Въззивно гражданско дело № 20231100510805 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение от 15.05.2023 г., гр.д. 15443/2021 г., СРС, 164 с-в се осъжда „П.К.Б.“ ЕООД да заплати на „Т.К.“ ООД на основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД сумата 2 913,39 лв. – предадена без основание сума (удържана като възнаграждение за пакет допълнителни услуги по договор за потребителски кредит № 3029010955/28.02.2018 г.) от И.Т.Н. за „П.К.Б.“ ЕООД през периода 01.12.2015 г. – 06.12.2019 г. въз основа на нищожни клаузи по Споразумение за допълнителен пакет услуги към договора, които вземания са цедирани на „Т.К.“ ООД с договор за вземания на финансови институции от 06.12.2019 г., ведно със законната лихва от датата на ИМ – 01.12.2020 г. и сумата 811,54 лв. – разноски.

Срещу решението постъпва въззивна жалба от ответника по иска „П.К.Б.“ ЕООД. Счита, че цесията е редовно съобщена на длъжника от новия кредитор, упълномощен в тази насока от първоначалния кредитор. Договорът за потребителски кредит съдържа условията за погасяване на кредита и подробен погасителен план, които дават информация за размера, броя,

периодичността и датите за плащане на погасителните вноски. Ясно са фиксирани размерите на ГПР и възнаградителната лихва. Искането се отменя на решението и постановяване на друго, с което да се отхвърли искът.

Въззиваемият – ищецът „Т.К.“ ООД оспорва жалбата.

Софийският градски съд, IV-А с-в, след съвещание и като обсъди по реда на чл. 269 ГПК наведените в жалбата оплаквания, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от надлежна страна и е допустима, а разгледана по същество е **неоснователна**.

Изцяло обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно.

Съобразно чл. 272 ГПК, когато въззивният съд потвърди първоинстанционното решение, мотивира своето решение, като може да препрати и към мотивите на първоинстанционния съд. В случая, при обсъждане само на оплакванията по въззивната жалба с оглед чл. 269, изр. 2 ГПК, настоящият съдебен състав намира, че крайните изводи на двете инстанции съвпадат. Възприема фактическите и правни констатации в обжалваното решение, срещу които се възразява в жалбата. В настоящото производство не са представени нови доказателства. Решението следва да се потвърди и по съображения, основани на препращане към мотивите на първоинстанционния съд в частта им, оспорена в жалбата.

В отговор на оплакванията по жалбата, въззивният съд приема следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД.

По силата на Договор за потребителски кредит № 3029010955/28.02.2018 г., ответникът по иска „П.К.Б.“ ЕООД предоставя на трето за спора лице И.Т.Н. кредит от 3 000 лв., подлежащ на връщане на 24 анюитетни месечни вноски от по 185,46 лв. Уговорен е годишен процент на разходите 49,89 % и годишен лихвен процент от 41,17 %. Съобразно съдебно-счетоводната експертиза, след включване на такси за допълнителен пакет услуги „Бонус КДКО“, всяка погасителна вноска възлиза на 335,52 лв., а ГПР достига размер от 216,04 %.

С договор за вземания на финансови институции от 06.12.2019 г., първоначалният кредитополучател И.Т.Н. прехвърля на ищеца „Т.К.“ ООД

всички свои вземания по кредитното правоотношение.

С пълномощно от същата дата цедентът овластява цесионера и нов кредитор-ищеца да уведоми длъжника-ответник за прехвърлянето и промяната на кредитора.

Съобразно чл. 99, ал. 4 вр. ал. 3 ЗЗД, прехвърлянето има действие спрямо третите лица и спрямо длъжника от деня на съобщаването му на длъжника от предишните кредитори и цеденти. В случая, съобщение за цесията е връчено на ответника с известие на телепоща на 18.05.2020 г. Фактът за цесията достига до знанието на ответника и с връчения препис от исковата молба, която обективира волеизявление за нотификация на цесионера. Връченият препис от исковата молба с доказателства, включително преписи от изходящите уведомления за прехвърлянето от цесионера, обвързват ответника с последиците на прехвърлянето.

Сключеният между страните договор за кредит е потребителски по смисъла на чл. 9 ЗПК.

Не са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК, а именно: условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителния план да съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването.

Не е спазена и следващата т. 12 относно информация за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания; погасителният план посочва дължимите плащания и сроковете и условията за извършването на тези плащания; планът съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата, изчислена на базата на лихвения процент, и когато е приложимо, допълнителните разходи; когато лихвеният процент не е фиксиран или когато допълнителните разходи могат да бъдат променени съгласно договора за кредит, в погасителния план се посочва ясно, че информацията, съдържаща се в плана, е валидна само до последваща

промяна на лихвения процент или на допълнителните разходи съгласно договора за кредит.

Допуснато е нарушение на чл. 19, ал. 1 ЗПК, според който ГПР по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В решение на СЕС по дело С-686/2019 г. се приема, че „общи разходи по кредита за потребителя“ обхваща всички разходи, които потребителят е длъжен да заплати по договора за кредит и които са известни на кредитора, включително комисионите, които кредитополучателят е длъжен да заплати на кредитора.

В тази връзка, към процесния договор, освен липсата на подробен погасителен план, отсъства и напълно изчерпателна информация за вида и размера на компонентите от всяка една анюитетна вноска. Клаузите на договора не внасят достатъчно яснота кои точно са компонентите, които формират годишния процент на разходите, включително доколко касаят и възнаградителната лихва. Уговорените допълнителни възнаграждения, такси и разноски за услуги по кредита са предвидени като отделни задължения, вместо да бъдат включени изрично в ГПР. Такива са таксите за допълнителен пакет услуги „Бонус КДКО“ за общо 1 237,68 лв. В резултат, на практика задължението по кредита се увеличава от 1 425,59 лв. на общо 2 663,27 лв., а месечната вноска се увеличава от 59,41 лв. на 110,98 лв., без това да е отразено в погасителния план

Отделно, при съотношение с усвоения кредит от 3 000 лв., размерът на възнаградителната лихва, като компонент от ГПР съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК, с фиксиран размер от 41,17 %, неколккратно превишава размера на нормативния минимум за законната лихва от 10 %, като очевидно включва и още едно допълнително, но неуредено изрично, възнаграждение за кредитора. След като тази лихва, участваща във формирането на ГПР, надвишава размера на нормативния минимум, това неминуемо рефлектира и върху размера на ГПР, като реално го завишава от 49,89 % на 216,04 %.

Така уговореният размер на ГПР от 49,89 %, но без посочените „скрити възнаграждения“, които биха го оскъпили, води до заобикаляне на чл. 19, ал. 4

ЗПК, регламентиращ императивното ограничение, че годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, а именно 10 %, т.е. ГПР да не е по-висок от 50 %. Налице е и поставяне на потребителя, като по-слаба страна по правоотношението, в неизгодна позиция, което противоречи с принципа за добрите нрави.

Предвид изложеното, нищожна е уговорката за фиксирания размер на договорната възнаградителна лихва от 41,17 %, поради нарушен принцип на справедливост и добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1 ЗЗД. При извършена преценка за нищожност към момента на договарянето, въззивният съд съпоставя следните критерии: лихвата е предвидена като възнаградителна за ползване на предоставения кредит, преди пълното му изплащане, а не като мораторна за неизпълнение. Размерът значително превишава този на предвидимите към момента на договарянето обичайни вреди за ищеца от пропуснатите ползи при разсроченото изплащане. Същевременно уговореният размер несправедливо и прекомерно оскъпява кредита за потребителя, като икономически по-слабата страна в правоотношението. Получаването на подобна възнаградителна лихва, вместо да обезщети адекватно изправната страна, води до нейното неоснователно обогатяване за сметка на потребителя.

Съобразно чл. 143 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП, нищожна е като неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, освен ако клаузата е уговорена индивидуално. Презумпцията на чл. 146, ал. 4 ЗЗП не е оборена. Не се доказва, потребителят при договарянето да е разполагал с възможност да изрази становище и повлияе върху съдържанието на договора и конкретните клаузи. Обсъдените клаузи са нищожни, като неравноправни поради противоречие със закона, неговото заобикаляне и накърняване на добрите нрави – чл. 26, ал. 1 ЗЗД, изключване и ограничаване правата на потребителя – чл. 20, ал. 1 ЗПК, имащи за цел и резултат заобикаляне на закона – чл. 21, ал. 1 ЗПК и с оглед неспазено изискуемо съдържание – чл. 22 ЗПК вр. чл. 11, ал.1, т. 10 вр. 19, ал. 1 ЗПК.

Предвид обсъденото, в полза на ищеца, като цесионер на кредитополучателя, възниква правното да претендира възстановяване на нарушеното имуществено равновесие по реда на чл. 55, ал.1 предл. 1 ЗЗД чрез връщане на платената при начална липса на правно основание сума от 2 913,39 лв. за допълнителен пакет услуги „Бонус КДКО“.

Крайните изводи на двете съдебни инстанции съвпадат. Първоинстанционното решение на основание чл. 271, ал. 1, изр. 1, предл. 3 ГПК следва да се потвърди.

Въззиваемият пред настоящата инстанция реализира разноски за 400 лв. – платено по банков път възнаграждение за един адвокат, които се дължат.

По изложените съображения, Софийският градски съд, IV-А с-в

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 15.05.2023 г., гр.д. 15443/2021 г., СРС, 164 с-в.

ОСЪЖДА „П.К.Б.“ ЕООД, със седалище: гр. София, бул. „България“ № **** да заплати на „Т.К.“ ООД, със седалище: гр. София, бул. **** сумата 400 лв. – разноски за въззивна инстанция.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____